

Bepalen van de Bandbreedte

In de Scan Civiele Projecten zijn 12 projecten opgenomen. Voordat we keuzes en alternatieven kunnen voorleggen moeten we de bandbreedte weten van de commissie/raad.

We moeten dan eerst antwoord hebben op de volgende vragen:

1. Wil de commissie de afwegingen en keuzes alleen maken voor de civiele projecten uit de scan, of wil zij ook naar projecten kijken die nu buiten de scan vallen, zoals de Noord-Zuidroute in Beilen en de Suermondsweg in Smilde? *(of misschien nog andere projecten)*
2. De vervolgvraag op vraag 1 is of de commissie/raad voor de projecten de financiële middelen wil inzetten die binnen de civiele scan nu al beschikbaar zijn, of dat zij ook wil overwegen om daarbuiten financiële middelen te vinden.
Er is nu geen structurele ruimte in de begroting. Bij de laatste keuze betekent dit dat er ergens anders bezuinigd moet worden of dat er inkomsten verhoogd moeten worden.

De volgende stap is dat de commissie/raad aangeeft welke prioriteiten zij gaat stellen.

3. Als de commissie/raad de keuze maakt om extra middelen te zoeken buiten de scan civiele projecten, dan dient de afweging gemaakt te worden in een breder perspectief. Dit wordt dan een voorlopige prioritering die bij de perspectiefnota definitiever wordt.
4. Als de commissie/raad de keuze maakt om alleen de financiële middelen in te zetten die nu beschikbaar zijn binnen de scan civiele projecten, kan de prioritering in de commissie meteen gevolgd worden door een besluit in de gemeenteraad.

Om de prioritering te maken ontwikkelen we per project een aantal scenario's. Hierbij geldt wel een belangrijke disclaimer: deze scenario's rekenen we uit met behulp van eenheidsprijzen, op basis van de kennis van dit moment. De uitkomsten zijn geen exacte, definitieve bedragen, maar richtbedragen die kunnen helpen bij de prioritering. Hoe verder we in het voorbereidingsproces komen van een project, hoe concretere bedragen we kunnen noemen. Definitieve bedragen kunnen wij pas na aanbestedingen geven. En zelfs dan kunnen er nog onvoorziene omstandigheden optreden.

De vraag is hoe en wanneer het college terugkomt bij de raad omdat een bedrag verandert. Dit is een onderdeel van de spelregels.

Investeringskosten, kapitaallasten en onderhoudskosten

In de scan civiele projecten hebben we alleen de investeringskosten in beeld gebracht, en niet de kapitaallasten en de onderhoudskosten. Wanneer we kiezen voor een ander scenario moeten we ook naar deze kosten kijken. Het kan zijn dat je op korte termijn qua investering goedkoper uit bent met een soberder scenario. Op langere termijn hoeft dit huist niet zo te zijn, omdat dit hogere kapitaallasten en/of onderhoudskosten met zich meebrengt.

Subsidies

Wanneer er subsidie verstrekt is voor een project gelden er voorwaarden, ook voor de uitvoering. Dit kan betekenen dat als er gekozen wordt voor een ander scenario, het project niet meer binnen de subsidievoorwaarden valt en dat de subsidie vervalt.

Hoe kom je tot keuzes?

Wil je keuzes en scenario's goed voor kunnen bereiden, dan moet je eerst van de commissie/raad het antwoord op vragen 1 en 2 weten. Dan pas kun je de werkzaamheden uitvoeren om goede scenario's en keuzes uit te werken voor de vragen 3 en 4.

Projecten benoemd in de scan:

	Omschrijving
1.	Verkeersmaatregelen Westerbork
2.	Fietspad Drijber-school
3.	Fietspad Garmingerstukken
4.	Fietspad langs Oranjekanaal
5.	Fietspad de Zeven Blokken
6.	Fietspad Beilervaat
7.	Bruggen en kunstwerken 2020
8.	Centrum Beilen
9.	Baggerplan Vijvers (Haven)
10.	Baggerplan Vijvers – Pinksterbloem
11.	Rotonde afslag 30 Beilen
12.	Bermverhardingen en passeerhavens 2018, 2019 en 2020.

Projecten die afgerond of in uitvoering zijn:

1.	Verkeersmaatregelen Westerbork
8.	Centrum Beilen
11.	Rotonde afslag 30 Beilen

De keuze voor deze projecten is er niet of zeer beperkt: we moeten deze uitvoeren omdat de opdrachten zijn gegeven. Aan de toezichthouders/projectleiders op het werk de taak om scherp op de financiën te sturen.

Projecten als onderdeel van het beleid onderhoud Wegen en Bruggen:

7.	Bruggen en kunstwerken 2020
12.	Bermverhardingen en passeerhavens 2018, 2019 en 2020.

Het is het meest logisch om deze projecten te beschouwen in de evaluatie van het beleid onderhoud Wegen en Bruggen dat ook voor dit jaar gepland staat.

Projecten die in voorbereiding zijn en waar nog keuzes gemaakt kunnen worden:

2.	Fietspad Drijber-school
3.	Fietspad Garmingerstukken
4.	Fietspad langs Oranjekanaal
5.	Fietspad de Zeven Blokken
6.	Fietspad Beilervvaart
9.	Baggerplan Vijvers (Haven)
10.	Baggerplan Vijvers – Pinksterbloem

Algemene overweging bij verhardingen

Zoals eerder omschreven kijken we bij de projecten we in de regel alleen naar de investeringskosten. Maar de bijbehorende kapitaallasten en onderhoudskosten zijn minstens even belangrijk. Dit bepaalt immers welke financiële lasten je jaarlijks hebt.

We hebben voor verschillende verhardingssoorten, voor met name de fietspaden, onderzocht wat de aanleg/investeringskosten zijn. Maar ook de kapitaallasten en de onderhoudskosten. Om te vergelijken hebben we dit voor 1 kilometer verharding gedaan met een breedte van 2,50 meter. We hebben gerekend met een 2,5% rente.

Dit levert het volgende beeld op:

	Asfalt	Beton	KoTRec TR	DurEKO mix BIO	Komex	Schelpen
AANLEGKOSTEN	112.000	153.600	89.600	57.600	89.600	60.800
Afschrijvingstermijn (jaar)	20	40	20	15	15	7
Kapitaallasten	8.400	7.680	6.720	5.280	8.213	10.206
ONDERHOUDSKOSTEN						
Jaarlijks	3.250	3.250	3.265	2.374	2.653	2.094
TOTAAL JAARLIJKS (40 jaar)	130.000	130.000	130.585	94.945	106.115	83.775
Meerjaarlijks (1 x per 10/15 jaar)	74.313	-	19.210	20.944	23.164	34.906
TOTAAL MEERJARIG (40 jaar)	198.167	-	51.226	83.775	92.657	139.625
Totaal onderhoudskosten (in 40 jaar)	328.167	130.000	181.811	178.720	198.772	223.400
Onderhoudskosten per jaar	8.204	3.250	4.545	4.468	4.969	5.585
Totale kosten (preventief) per jaar incl instandhouding	16.604	10.930	11.265	9.748	13.183	15.791

We hebben alles toegerekend naar een periode van 40 jaar, omdat dit de langste afschrijvingstermijn is, namelijk die van beton. Enkele opmerkingen/kanttekeningen:

- KoTRec TR is een verhardingssoort die tussen beton en halfverharding in zit. Dit hebben we onder andere gebruikt in het Padenbos in Westerbork en het Beleefpad Beilen.
- DurEKO mix Bio is een variant op de traditionele halfverharding. Deze variant heeft een hogere draagkracht dan “gewone” halfverharding en heeft een natuurlijke uitstraling. Dit materiaal is vrij nieuw en hebben we nog niet toegepast in onze gemeente.
- Komex is een halfverharding. Dit hebben we bij vele paden toegepast.

Van goedkoop naar duur

Als we de kosten per verhardingssoort van goedkoop naar duur weergeven krijgen we het volgende beeld:

	Investing		Kapitaallasten		Onderhoud per jaar		Totale kosten per jaar	
Goedkoop	1	DurEKO mix BIO € 57.600	1	DurEKO mix BIO € 5.280	1	Beton € 3.250	1	DurEKO mix BIO € 9.748
	2	Schelpen € 60.800	2	KoTRec TR € 6.720	2	DurEKO mix BIO € 4.468	2	Beton € 10.930
	3	KoTRec TR € 89.600	3	Beton € 7.680	3	KoTRec TR € 4.545	3	KoTRec TR € 11.265
	4	Komex € 89.600	4	Komex € 8.213	4	Komex € 4.969	4	Komex € 13.183
	5	Asfalt € 112.000	5	Asfalt € 8.400	5	Schelpen € 5.585	5	Schelpen € 15.791
Duur	6	Beton € 153.600	6	Schelpen € 10.206	6	Asfalt € 8.204	6	Asfalt € 16.604

We zien dat de materialen die goedkoop zijn qua investering niet automatisch ook goedkoop zijn wanneer je de kosten per jaar berekend. Hetzelfde geldt voor dure materialen, die zijn niet automatisch het duurst per jaar.

Natuurlijk zijn er ook andere afwegingen dan alleen de kosten, waarvoor je voor een bepaald soort materiaal kiest. Voorbeelden zijn: omgeving, uitstraling, duurzaamheid, CO2 belasting, et cetera.

Scenario's voor de beïnvloedbare projecten

Aanvankelijk was het idee om scenario's uit te werken met de verschillende verhardingssoorten. In de regel kiezen we er nu voor om fietspaden in beton uit te voeren. Uit de bovenstaande tabellen kunnen we halen dat de effecten om te kiezen voor een andere verhardingssoort beperkt of duurder zijn, wanneer we naar de jaarlijkse kosten kijken.

Daarom hebben we een aantal andere scenario's ontwikkeld:

Fietspad Drijber-School							
Scenario	Investering	Subsidie	Nettokosten	Afschrijvings-termijn	Kapitaal-lasten	Onderhouds-kosten	Totale kosten per jaar
Fietspad van beton 2,5m	€ 190.500	€ 65.000	€ 125.500	40	€ 6.275	€ 4.299	€ 10.574
Fietspad van beton 1,5m	€ 139.700		€ 139.700	40	€ 6.985	€ 3.153	€ 10.138
Fietsstroken van asfalt	€ 50.000		€ 50.000	20	€ 3.750	€ 3.863	€ 7.613
Fietssuggestiestroken	€ 10.000		€ 10.000	7	€ 1.679		€ 1.679
Fietspad Garmingerstukken							
Scenario	Investering	Subsidie	Nettokosten	Afschrijvings-termijn	Kapitaal-lasten	Onderhouds-kosten	Totale kosten per jaar
Fietspad van beton zuidzijde 2,5m	€ 646.000	€ 193.000	€ 453.000	40	€ 22.650	€ 14.580	€ 37.230
Fietspad van beton zuidzijde 1,5m	€ 473.733		€ 473.733	40	€ 23.687	€ 10.692	€ 34.379
Fietspad van beton noordzijde 2,5m	€ 860.000	€ 193.000	€ 667.000	40	€ 33.350	€ 19.410	€ 52.760
Fietspad van beton noordzijde 1,5m	€ 630.667		€ 630.667	40	€ 31.533	€ 14.234	€ 45.767
Fietsstroken van asfalt	€ 250.000		€ 250.000	20	€ 18.750	€ 19.315	€ 38.065
Fietssuggestiestroken	€ 50.000		€ 50.000	7	€ 8.393		€ 8.393
Fietspad Oranjekanaal							
Scenario	Investering	Subsidie	Nettokosten	Afschrijvings-termijn	Kapitaal-lasten	Onderhouds-kosten	Totale kosten per jaar
Fietspad van beton 2,5m	€ 885.000	€ 367.500	€ 517.500	40	€ 25.875	€ 19.974	€ 45.849
Fietspad van beton 1,5m	€ 649.000		€ 649.000	40	€ 32.450	€ 14.648	€ 47.098
Fietsstroken van asfalt hele tracé 24km	€ 3.300.000		€ 3.300.000	20	€ 247.500	€ 254.959	€ 502.459
Fietssuggestiestroken hele tracé 24km	€ 660.000		€ 660.000	7	€ 110.786		€ 110.786
Fietspad gedeelte Hijken-Oude Prov-weg	€ 310.000		€ 310.000	40	€ 15.500	€ 6.997	€ 22.497
Fietspad gedeelte Zuidveld-Orvelte	€ 435.000		€ 435.000	40	€ 21.750	€ 9.818	€ 31.568
Fietspad Beilervaart							
Scenario	Investering	Subsidie	Nettokosten	Afschrijvings-termijn	Kapitaal-lasten	Onderhouds-kosten	Totale kosten per jaar
Fietspad van beton drukke kant huizen	€ 5.400.000	€ -	€ 5.400.000	40	€ 270.000	€ 121.875	€ 391.875
Fietspad van beton drukke kant water	€ 7.100.000	€ -	€ 7.100.000	40	€ 355.000	€ 160.243	€ 515.243
Fietspad van beton stille kant	€ 3.300.000	€ -	€ 3.300.000	40	€ 165.000	€ 74.479	€ 239.479
Fietsstroken van asfalt	€ 1.300.000	€ -	€ 1.300.000	20	€ 97.500	€ 100.439	€ 197.939
Fietssuggestiestroken	€ 250.000	€ -	€ 250.000	7	€ 41.964	€ -	€ 41.964

- We hebben uitgerekend dat voor de realisatie van een fietspad circa 1/3 van de kosten vast zijn en circa 2/3 van de kosten variabel. Daarom is de prijs van een fietspad van 1,5 meter breedte verhoudingsgewijs duurder.
- De subsidies vanuit de provincie zijn erop gericht om goede volwaardige fietspaden te maken. Bij een smaller fietspad dan 2,5 meter vervalt de subsidie. Ook het toepassen van andere materialen die minder fietscomfort bieden als asfalt of beton komen vaak niet in aanmerking voor subsidie.

Fietspad de Zeven Blokken

Dit fietspad wordt voorlopig niet aangelegd. Het budget van € 200.000 dat hiervoor gereserveerd was kunnen we voor andere projecten inzetten.

Baggerplan vijvers (Haven)

Het baggeren van de Haven is een complex project. Het waterschap Drents Overijsselse Delta is van plan om het Linthorst Homankanaal te baggeren. Wij willen proberen om mee te liften met het waterschap. Door het aantreffen van PFAS heeft dit vertraging opgelopen. Op basis van de koers van het waterschap besluiten we of kunnen en gaan we meeliften of niet. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat dit allemaal voor impact heeft op het budget en welke scenario's hiervoor kunnen gelden.

Baggerplan vijvers (Pinksterbloem)

De baggerwerkzaamheden moeten goed gebeuren. Dit wil zeggen dat we niet half kunnen baggeren. De vijver Pinksterbloem komt in aanmerking voor "overdracht stedelijk water". Dit betekent dat wij de vijver over kunnen dragen aan het waterschap Drents Overijsselse Delta en daarmee in de toekomst geen beheer en onderhoud meer hebben voor de vijver. Daarbij hoort wel dat we de vijver in goede staat moeten overdragen. Om de dit te doen verwachten we het gereserveerde budget nodig te hebben.

Andere projecten

Herinrichting Noord-Zuidroute Beilen

Op basis van de kaders van de raad, de uitkomsten van de enquête en de technische opgave zijn we nu ideeën aan het ontwikkelen voor de herinrichting. De investering die hiermee gemoeid is, is nog moeilijk in te schatten. Naast de herinrichting zijn er complexe verkeerskundige opgaven op de route bij de VO-school, de kruising met de Sportlaan, CBS De Eshorst, omgeving de Dikke Boom. We verwachten daarom dat het project ook duurder zal zijn in vergelijking met bijvoorbeeld de herinrichting van het Westeinde-Hoofdstraat-Oosteinde in Westerbork. Een eerste hele grove inschatting levert een investeringsbedrag op van 5 à 6 miljoen op. Hierbij hoort een kapitaallast van € 375.000 à € 450.000. Wanneer we subsidies kunnen krijgen voor het project levert dit lagere kapitaallasten op.

Upgrading Suermonsweg Smilde

In de raadsbrief van 27 oktober 2020 hebben we op hoofdlijnen verkenning gedaan naar de kosten voor een upgrading van de Suermonsweg-Linthorst Homanweg in Smilde. In de brief hebben we een investering aangegeven van € 2.750.000. De kapitaallasten hierbij bedragen € 206.250. Wanneer we subsidies kunnen krijgen voor het project levert dit lagere kapitaallasten op.